

Verslag financiële commissie Historische Vereniging Oud Leiden aan de Algemene Vergadering omtrent haar onderzoek van de balans en de staat van baten en lasten over het boekjaar 2024

Statutaire context

De statuten van de vereniging bepalen in artikel 14 dat de financiële commissie de balans en de staat van baten en lasten met een toelichting onderzoekt. De financiële commissie bestaat uit ten minste twee leden, die door de Algemene Vergadering worden benoemd. Het huishoudelijk reglement bij de statuten bepaalt in artikel 7 dat leden van de financiële commissie voor drie jaar worden benoemd. De financiële commissie die de jaarstukken 2024 onderzocht, bestond uit Henk Snijders (benoemd in 2022), Hans van Dam (benoemd in 2024) en Marion Vogt (ook benoemd in 2024). Eimert van der Vliet was lid van de commissie (benoemd in 2023), maar hij heeft zich in april 2024 teruggetrokken toen hij de financiële administratie van de vereniging ging verzorgen.

Werkzaamheden

De commissie heeft de jaarrekening 2024 (de balans en de staat van baten en lasten met de toelichting) van de vereniging onderzocht. Daartoe zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- A. Het verloop van het verenigingsvermogen in het boekjaar is gecontroleerd.
- B. Het saldo van de liquide middelen per einde boekjaar zoals vermeld op de balans is gecontroleerd.
- C. Het grootboek en de in 2024 gedane boekingen zijn doorgenomen.
- D. De staat van baten en lasten is besproken, toegespitst op posten die substantieel afwijken van de begroting.
- E. De governance rond de financiële administratie is besproken ter identificatie van mogelijke aandachtspunten.
- F. Overige aandachtspunten met betrekking tot de jaarrekening en de financiële administratie zijn besproken.

Ten behoeve van de uitvoering van deze werkzaamheden vond op 20 maart 2025 een vergadering plaats van de financiële commissie met de penningmeester, Wilbert Mooren, en de administrateur, Eimert van der Vliet. In een goede en open sfeer is door hen beiden op alle vragen van de commissie het gewenste inzicht gegeven.

Bevindingen

- Ad A. De aansluiting is gemaakt tussen het totale verenigingsvermogen per eind 2023 en dat per eind 2024. Het verenigingsvermogen omhelst het vrije vermogen, de bestemmingsreserves en de fondsen op naam. Het totale verenigingsvermogen is met 6% toegenomen tot bijna € 475.000. De hoogte van de dotatie Stadspoorten als deel van de bestemmingsreserves is toegelicht bij de begroting 2025 onder punt 6 van de baten. De post Huisvesting als deel van de bestemmingsreserves bedraagt € 148.234 waar abusievelijk € 148.880 is gerapporteerd; dit zal worden gecorrigeerd. De toelichting op de balanspost Materiële vaste activa is niet geheel correct en zal worden gecorrigeerd; ongewijzigd blijft dat de post op nihil uitkomt.
- Ad B. De liquide middelen van ruim € 490.000 betreffen de banksaldo's bij de Rabobank en ING Bank en een kas van € 100. Op basis van de jaaroverzichten van de banken is geconstateerd dat de op de balans gerapporteerde liquide middelen bij de banken juist zijn. De kas is er alleen voor wisselgeld ten behoeve van de verkoop van boeken. Ontvangsten in contanten worden steeds op de bank gestort, zodat de kas € 100 blijft.

- Ad C. Inzage is gegeven in het grootboek, dat alle in het boekjaar gemaakte boekingen laat zien. Een steekproef is gedaan van 12 kostenposten tot een totaalbedrag van bijna € 120.000. Bij elke post konden de onderliggende boekstukken worden getoond en de accordering ervan.
- Ad D. Waar posten op de staat van baten en lasten substantieel afwijken van de begroting is dat in de jaarrekening toegelicht. De commissie heeft geen zorgelijke afwijkingen geconstateerd; integendeel: het totaal van de gerealiseerde kosten is vrijwel gelijk aan de begrote kosten, de baten zijn bijna 19% hoger uitgekomen dan begroot.
- Ad E. Bij de bespreking van de financiële administratie is aangegeven dat de penningmeester sinds medio 2024 wordt bijgestaan door een administrateur. De administrateur beschikt over een uitgebreidere versie van het boekhoudpakket Twinfield dan waar de vereniging voorheen gebruik van maakte. De migratie van het systeem kostte enige tijd, waardoor de financiële jaarstukken over 2024 later voor onderzoek door de financiële commissie beschikbaar kwamen dan beoogd. Over de boekhouding voert de administrateur regelmatig overleg met de penningmeester. De penningmeester is als bestuurslid verantwoordelijk voor het financiële beleid. Toegang tot de bankrekeningen, waaronder het doen van betalingen, ligt alleen bij de penningmeester en de voorzitter van het bestuur.
- Ad F. Bijzondere aandachtspunten zijn de volgende:
- De ledenadministratie wordt separaat gevoerd in het pakket LEA. Via het pakket vindt ook de verzending plaats van de brieven met het verzoek de contributie te betalen. In 2024 is extra energie gestoken in de tijdige verzending van herinneringen, zodat contributiebetalingen zoveel mogelijk binnen het boekjaar worden ontvangen. Niet binnen het boekjaar betaalde contributies worden niet als vordering in de boekhouding opgenomen, tenzij het om een bedrijfslidmaatschap gaat. Door de verzelfstandiging van het boekhoudpakket dienen de procedures met betrekking tot de contributie-inning opnieuw te worden beschreven.
 - Met betrekking tot de ledenadministratie is eerder de wens uitgesproken tot een standenregister te komen: per categorie het aantal leden aan het begin van het jaar, nieuwe leden, opzeggingen en het aantal leden aan het eind van het jaar. In het jaarverslag 2024 wordt het ledenverloop op pagina 25 gerapporteerd, terwijl het de voorkeur verdient het als kerninformatie in de jaarrekening te rapporteren, ook in relatie tot de contributieopbrengsten.
 - De waarderingsgrondslag voor de post Voorraad boeken en promotiematerialen ontbreekt in de toelichting op de jaarrekening. Voor de boeken zou dit de inkoopwaarde kunnen zijn. De wijze waarop deze balanspost en het verloop gedurende het boekjaar wordt verantwoord, verdient heroverweging.

Aanbevelingen aan het bestuur

De financiële commissie heeft met de penningmeester en administrateur geconstateerd dat er nog punten zijn die verbeterd kunnen worden. De commissie doet de volgende aanbevelingen:

1. Maak de jaarrekening inzichtelijker door de toelichtingen duidelijker te koppelen aan de posten op de balans en staat van baten en lasten. Maak de opzet van de jaarrekening waar mogelijk eenvoudiger. Geef een specificatie van onder meer de liquide middelen, de ledenaantallen in relatie tot de contributieopbrengsten en laat duidelijk zien waarvoor de bestemmingsreserves en de fondsen op naam bedoeld zijn en hoe het verloop in het boekjaar was.

2. Gegeven het feit dat het vrije vermogen slechts 8% van het totale verenigingsvermogen is, wordt in overweging gegeven voor alle bestemmingsreserves na te gaan in hoeverre ze daadwerkelijk nodig zijn en hoe de fondsen op naam optimaal benut kunnen worden, zodat het vrije vermogen een groter deel wordt van het totale verenigingsvermogen.
3. Organiseer de contributie-inning op een zodanige wijze dat in de boekhouding de betalingen per lid zichtbaar worden – en daarmee ook de leden die (nog) niet betaald hebben – als basis voor de verzending van herinneringen, wetend dat in de huidige opzet niet bekend is hoeveel leden niet betaald hebben, en ontwikkel beleid jegens leden die in gebreke blijven de contributie te betalen.
4. Organiseer als bestuur de bevoegdhedenregeling voor de bankrekeningen zodanig dat de op de bankrekening gemachtigden vanaf een zeker bedrag (bijvoorbeeld € 10.000) het akkoord van een tweede bestuurder nodig hebben.
5. Leg in de toekomst in februari de jaarrekening in concept voor aan de financiële commissie, zodat de finale jaarrekening voorzien van het verslag van de financiële commissie aan de Algemene Vergadering kan worden voorgelegd. Voorts wordt aanbevolen dat de financiële commissie voortaan op hoofdlijnen ook de halfjaarcijfers met de penningmeester bespreekt, bij wijze van kennismaking en ter toetsing van de opvolging van gedane aanbevelingen door de voorgaande financiële commissie.

Aanbeveling aan de Algemene Vergadering

Gegeven het feit dat bij haar controlewerkzaamheden de financiële commissie in de boekhouding en de daarop gebaseerde jaarrekening geen wezenlijke onjuistheden of tekortkomingen heeft geconstateerd, beveelt de commissie – conform artikel 14 en 15 van de statuten – de Algemene Vergadering aan de jaarrekening 2024 goed te keuren en het bestuur decharge te verlenen met betrekking tot het financiële beheer over het boekjaar 2024.

Daarbij spreekt de commissie haar waardering uit aan de penningmeester en de administrateur voor hun inspanningen in het afgelopen jaar en de forse stappen die zijn gezet om de financiële administratie verder te verbeteren. De ondersteuning van de penningmeester door een administrateur is nieuw sinds 2024 en maakt de financiële huishouding wezenlijk sterker.

Conform artikel 7 van het Huishoudelijk Reglement worden leden van de financiële commissie voor drie jaar benoemd. Dat betekent dat Henk Sniijders aftredend is. Hans van Dam en Marion Vogt zijn beschikbaar voor een tweede jaar als lid van de financiële commissie.

Leiden, 25 maart 2025

De financiële commissie,

Hans van Dam

Henk Sniijders

Marion Vogt